

Liczy się troska o siebie i innych. 120 szkół w Polsce zadba o odporność psychiczną uczniów i uczennic.

7 października odbyła się oficjalna konferencja inauguracyjna programu Szkoła z Klasą, w którym bierze udział 120 szkół z całej Polski. Nauczyciele i nauczycielki w bieżącym roku szkolnym będą wprowadzać działania, które sprawią, że placówki edukacyjne staną się miejscem budowania i wzmacniania odporności psychicznej uczniów i uczennic. Program Szkoła z Klasą ma wesprzeć kadre pedagogiczną w zdobyciu niezbędnych do tego kompetencji, pomóc określić obszary wymagające reakcji i wprowadzić wartościowe działania dla całego środowiska szkolnego. Na wydarzeniu gościli nauczyciele, eksperci oraz wiceministra Paulina Piechna-Więckiewicz.

Inauguracja Programu Szkoła z Klasą odbyła się pod nazwą „Troska o uczniów, troska o siebie. Od teorii do praktyki w budowaniu odporności w szkole”. Przedstawiciele Fundacji Szkoła z Klasą i Polsko–Amerykańskiej Fundacji Wolności spotkali się z uczestnikami i uczestniczkami nowej edycji programu w warszawskim Centrum Konferencyjnym ADN. Udział w wydarzeniu wzięli również: Paulina Piechna-Więckiewicz, podsekretarz Stanu w Ministerstwie Edukacji Narodowej; Marianna Hajdukiewicz, dyrektorka programowa Polsko–Amerykańskiej Fundacji Wolności; Agata Łuczyńska, prezeska Fundacji Szkoła z Klasą; prof. UAM Jacek Pyżalski; psycholożka i wykładowczyni dr Magdalena Śniegulska; Marta Badowska, dyrektorka Szkoły Podstawowej nr 49 w Gdańsku; psycholog Tomasz Kuźmich z SWPS oraz Szkoły Edukacji PAFW i UW.

Podczas konferencji prelegenci i prelegentki omawiali znaczenie zdrowia psychicznego w edukacji i kluczowej w tym roli nauczycieli i nauczycielek. Eksperci podkreślali, że programy takie jak Szkoła z Klasą, są realizowane po to, aby wspierać kadre nauczycielską w działaniach, jakie już podejmują i jakie za chwilę podejmą. Wydarzenie rozpoczęło się wystąpieniem Podsekretarz Stanu Pauliny Piechnej-Więckiewicz, która zwróciła uwagę na potrzebę ostrożnego wypowiedziania się o kryzysie zdrowia psychicznego młodych ludzi i nieograniczania debaty o zdrowiu psychicznym jedynie do działań interwencyjnych. Apelowała o skupianie uwagi na sposobach przeciwdziałania temu społecznemu wyzwaniu i dobrych zmianach, które już zachodzą i będą zachodzić. Ministra podkreśliła, że program Szkoła z Klasą pozwala odciążyć nauczycielki i nauczycieli oraz realnie im pomóc mierzyć się z nowymi wyzwaniami coraz bardziej różnorodnego środowiska pracy. Marianna Hajdukiewicz z Polsko–Amerykańskiej Fundacji Wolności nazwała program Szkoła z Klasą unikalnym działaniem, które od 20 lat odpowiada na zmieniające się potrzeby systemu edukacji. – (...) *Szkoła z Klasą jest ważną i integralną częścią nowego przedsięwzięcia Kurs na Odporność, w którym chcemy kompleksowo i współpracując ze środowiskiem edukatorów zadbać o zdrowie psychiczne i odporność. To jednak nie jest coś, co da się załatwić jednorazowym zaangażowaniem. Potrzebne są długoterminowe strategie i wola działania* – powiedziała. W trakcie konferencji wystąpiła również prezeska Fundacji Szkoła z Klasą Agata Łuczyńska, która zaznaczyła, że misja programu powiedzie się tylko wtedy, kiedy nauczyciele zadbają także o siebie. – *Chcemy pomóc nauczycielom i nauczycielkom przekładać pomysły*

na konkretne działania i dawać wsparcie w ich realizacji. Dzisiejsze spotkanie jest o odkrywaniu połączeń, o sieci wsparcia, którą tworzymy razem z Wami. Dbajmy o siebie, bo jeśli nie będziemy wspierać siebie nawzajem, to nie będziemy w stanie efektywnie pomóc uczniom i uczennicom — deklarowała. Na koniec Alicja Pacewicz, założycielka programu, podkreśliła, jak ważne jest mądre podejście do obecnych wyzwań: – (...) Śledzenie tego, co stanowi teraz największe wyzwanie i radzenie sobie z tym w mądry i przemyślany sposób, jest kluczowe. W kolejnych wystąpieniach koordynatorka programu Magdalena Domańska zaznaczyła, że program realizowany przez Fundację Szkoła z Klasą to nie przypadkowe działanie, tylko przemyślana sekwencja aktywności, sprawdzonych w grupie pilotażowej Laboratorium Szkoły z Klasą. – Dużo pracy włożyliśmy w to, aby program był pomocny. Tworzony był w oparciu o sprawdzone metody edukacyjne i badania naukowe. Psycholog Tomasz Kuźmich zaś zwrócił uwagę na fakt, że większość dzieci widzi nauczycieli więcej niż własnych rodziców w ciągu dnia. – Szkoła jest kluczowym miejscem kształtowania zdrowia psychicznego i środowiska, w którym dziecko dorasta — podsumował.

Po części inauguracyjnej odbył się panel dyskusyjny, w którym udział wzięli: Agata Łuczyńska, prezeska Fundacji Szkoła z Klasą; prof. UAM Jacek Pyżalski; dr Magdalena Śniegulska, psycholożka i wykładowczyni SWPS; dyrektorka Marta Badowska ze Szkoły Podstawowej nr 49 w Gdańsku. Eksperti rozmawiali o rzeczywistości szkolnej w kontekście zdrowia psychicznego osób uczących się. Wskazali, że ucznia nie powinno traktować się przedmiotowo jako dziecko, którym należy zarządzać. Warto myśleć o nim jak o młodym człowieku, który przeżywa różne emocje, radzi sobie z różnymi wydarzeniami i tak samo jak dorosły, ma potrzebę poczucia sprawczości i docenienia jego umiejętności. Dobrze jest mu pokazać, że jest szanowany jako osoba, a jego potencjał jest dostrzegany. Szkoła według panelistów powinna wspierać jednostkę, ale warto, aby to wsparcie miało też pewne ramy. Ważne jest uporządkowanie działań, także tych skoncentrowanych na budowanie odporności psychicznej. Jak przyznała dyrektorka Marta Badowska, udział w pilotażowej diagnozie przeprowadzonej w Laboratorium Szkoły z Klasą, bardzo pomógł jej szkole wyznaczyć pola do poprawy i wdrożyć konkretne działania. Na koniec części teoretycznej prof. UAM Jacek Pyżalski opowiedział o narzędziu diagnostycznym wykorzystywanym w programie oraz omówił wyniki diagnozy szkół, nad którymi w późniejszych godzinach warsztatowo pracowali uczestniczący w wydarzeniu nauczyciele i nauczycielki.

O programie Szkoła z Klasą

Program Szkoła z Klasą ma swoje początki w jednej z pierwszych ogólnopolskich akcji edukacyjnych, które zainicjowano ponad 20 lat temu. Od 9 lat jest realizowany przez Fundację Szkoła z Klasą, która wspiera edukatorów i edukatorki w tworzeniu szkoły otwartej, uważnej i zaangażowanej w rozwiązywanie problemów społecznych oraz rozwijającej kompetencje przyszłości. Dzięki stałemu finansowemu wsparciu Polsko–Amerykańskiej Fundacji Wolności we wrześniu 2024 roku program ten doczekał się już 22. edycji. Do tej pory wzięło w nim udział 9,5 tysiąca szkół, 149 tysięcy nauczycieli oraz ponad 1,5 miliona uczniów. Dotychczasowym priorytetem było kreowanie pozytywnego i inspirującego

środowiska szkolnego tak, aby wzmacniało poczucie własnej wartości i sprawczości oraz rozwijało umiejętności współpracy wśród uczniów i uczennic. W roku szkolnym 2024/2025 przyszedł czas na nowy cel, jakim jest wsparcie kadry pedagogicznej w budowaniu odporności psychicznej dzieci i młodzieży szkolnej. W tegorocznej 22. edycji programu udział bierze 120 szkół z całej Polski, które zgodnie z jego założeniami będą pracować nad tworzeniem w szkole korzystnych warunków do budowania odporności psychicznej.

Odpowiedź na współczesne potrzeby

Na skutek nowych społecznych wyzwań związanych ze zdrowiem psychicznym młodzieży i dzieci, organizatorzy zdecydowali się w roku szkolnym 2024/2025 obrać nowy kurs. Program koncentruje się na działaniach wokół wspierania odporności psychicznej uczniów i uczennic, angażując do tego środowiska szkolne. W Szkole z Klasą odporność rozumiana jest jako zdolność do radzenia sobie z trudnościami, adaptacją do zmieniających się warunków oraz jako umiejętność rozpoznawania własnych emocji. Wpływa na nią wiele czynników – osobowość, środowisko, relacje rówieśnicze i rodzinne. Organizatorzy, jak i uczestnicy kompleksowo przyglądają się tym zagadnieniom, skupiając się szczególnie na tych obszarach, na które szkoły mogą realnie wpłynąć. Rekrutacja do tegorocznej edycji programu Szkoła z Klasą została rozpoczęta pod koniec sierpnia. Przez niespełna miesiąc do udziału w programie zgłosiło się ponad 250 szkół. Według Fundacji Szkoła z Klasą tak szerokie zainteresowanie świadczy o dużej potrzebie systemowych działań w środowisku szkolnym. – *Nauczyciele, nauczycielki oraz kadra zarządzająca – wszyscy są świadomi, że trzeba wspierać dzieci i młodzież w obszarze zdrowia psychicznego. Często oddolnie próbują oni podejmować działania, mimo iż nie posiadają wsparcia. W naszym programie chcemy wesprzeć ich metodycznie i merytorycznie. Skupiamy się na tym, aby ich zaangażowanie w program wносиło realną wartość. W tym celu stworzyliśmy narzędzie do diagnozy szkół w obszarze zdrowia psychicznego. Na podstawie jej wyników szkoły będą planować i realizować konkretne zadania* – wyjaśnia Magdalena Plewowska-Semik, dyrektorka programowa.

Realizacja edycji 2024/2025

We wrześniu szkoły, które zgłosiły się do programu i pozytywnie przeszły rekrutację, zostały poproszone o wzięcie udziału w ankiecie. Jej celem było określenie skuteczności już zrealizowanych aktywności oraz określenie obszarów, w których działania warto poprowadzić. Użyte w programie narzędzie zostało opracowane przez prof. UAM Jacka Pyżalskiego. Zdaniem eksperta sukces wszystkich działań profilaktycznych w szkole, nastawionych na wspieranie zdrowia psychicznego i odporności młodych ludzi na wyzwania współczesnego świata, zależy od dwóch elementów: skuteczności realizowanego celu we wzmacnianiu odporności przez szkołę oraz sposobu planowania, wdrażania i oceniania działań wychowawczych i profilaktycznych. – *Planując działania edukacyjne ważne jest, żeby pokrywały się one z realnymi potrzebami całej społeczności szkolnej. Tylko podejście badawcze,*

potębiające wiedzę ogólną i dające możliwość określenia realnych wyzwań, z jakimi mierzą się szkoły, pozwala wprowadzić faktycznie wartościową zmianę. To szczególnie ważne w temacie tak newralgicznym, jak zdrowie psychiczne – mówi badacz. W kolejnym etapie nauczyciele i nauczycielki ze 120 szkół podstawowych i ponadpodstawowych wspólnie z ekspertami oraz trenerkami Fundacji Szkoła z Klasą będą pracować warsztatowo nad wybranymi zagadnieniami z obszaru zdrowia psychicznego – ważnymi z punktu widzenia rozwoju dzieci. Uczestnicy wezmą udział w warsztatach, szkoleniach oraz konsultacjach indywidualnych. Następnie do programu zaproszeni zostaną także uczniowie. Razem z nauczycielami i nauczycielkami będą dyskutować o ich potrzebach, a także przygotowują wspólnie projekt edukacyjno-społeczny dotyczący zdrowia psychicznego. Efekty ich działań będzie można poznać podczas Festiwalu Szkoły z Klasą, a na sam koniec 22. edycji przeprowadzona zostanie ewaluacja programu. – Skuteczność programów realizowanych przez Fundację Szkoła z Klasą polega na planowaniu kompleksowego procesu z uwzględnieniem wszystkich zainteresowanych od uczniów przez kadrę dydaktyczno-pedagogiczną po rodziców. Te działania są także w większości poddawane ewaluacji, dzięki której zdobywamy o nich informację zwrotną i mamy pewność co do ich jakości. A w edukacji jakość ma szczególne znaczenie – mówi Agata Łuczyńska, prezeska Fundacji Szkoła z Klasą.

Program Szkoła z Klasą jest prowadzony przez Fundację Szkoła z Klasą w ramach przedsięwzięcia Kurs na Odporność Polsko-Amerykańskiej Fundacji Wolności, realizowanego wspólnie przez Fundację Szkoła z Klasą i Fundacja Edukacja dla Demokracji.

Kontakt dla mediów:

Karina Cywińska

nr tel.: 698 555 835

adres e-mail: karina.cywinska@szkolazklasa.org.pl

O Fundacji:

Fundacja Szkoła z Klasą to niezależna, edukacyjna organizacja pozarządowa. Powstała w 2015 roku w oparciu o doświadczenia jednej z największych i najbardziej rozpoznawalnych akcji społecznych (Szkoła z Klasą). Aktywnie wspiera nauczycielki i nauczycieli w wprowadzaniu do szkół innowacji edukacyjnych i nowych metod pracy. Łączy środowiska szkolne, biznesowe i organizacje pozarządowych, a wszystko to po to, aby skuteczniej realizować swoją misję zapewniania młodym pokoleniom odpowiedniej edukacji. W jej dotychczasowych programach wzięło już udział ponad 9500 szkół, 120 tysięcy nauczycieli i ponad milion uczennic i uczniów. Swoje działania skupia wokół 5 kluczowych obszarów m.in.: zdrowia psychicznego i fizycznego; rozwoju kompetencji cyfrowych i medialnych; wrażliwości społecznej i zaangażowania obywatelskiego; krytycznego myślenia; tworzenie angażującego środowiska uczenia się.